

in einen Haufen Asche verwandelt R. 1,41,30. GORR. 43,12.

राशीकरण n. das Zusammenhäufen P. 3,3,41, Sch.

राशीकरणाभाष्य n. Titel eines Werkes der Paçupata SARVADARÇANAS. in Verz. d. Oxf. H. 247, a, 36. HALL 163. राशीकरणाभाष्य die gedr. Ausg. 78. 19. fg.

राशीभू (राशि + 1. भू) sich anhäufen: °भूतधन der Schätze angehäuft hat Spr. 1140. °भूत: प्रतिदिशमिव त्र्यम्बकस्पाट्टकृतसः MBH. 59. प्रेमराशीभवन्ति werden zu einer Fülle von Zuneigung 111.

राष्ट्र (von 1. राज्; राष्ट्र UGÁLVAL. zu UNÁDIS. 4,158) 1) m. n. gaṇa अर्थ-चादि zu P. 2,4,31. TRIK. 3,5,13. das m. nur durch MBH. 13,3050 zu belegen. Reich, Herrschaft; Gebiet, Land; Unterthanen, Volk AK. 3,4, 25, 184. 186. H. 947. an. 2, 449. MED. r. 79. मम द्विता राष्ट्रं तत्रियस्य RV. 4,42,1. 10,109,3. 124,4. राज्ञा राष्ट्रायाम् 7,34,11. 84,2. मा तद्द्रष्टु-मधिं धशत् 10,173,1. नास्मिद्द्रष्टुं धशते TS. 5,7,4,4. सं मे राष्ट्रं च तत्रं च पप्रनोत्रश्च मे दधत् AV. 10,3,12. 13,1,35. 12,1,8. VS. 9,23. 20,8. तस्य द्वादशान्ते राष्ट्रमिव प्रजा बभूव seine Nachkommenschaft war ein ganzes Volk AIR. BR. 5,30. तत्रं हि राष्ट्रम् 7,22. 31. 8,7. 9. तत्रात्, बलात्, राष्ट्र्यात्, विशः 24. TS. 3,4,8,1. 3. राष्ट्रम्, विशः Land, Leute 1,6,20,3. 3, 5,7,3. 5,7,4,4. यं मृधा ऽभिप्रवेपैत्राष्ट्राणि वाभिसमीयुः in sein Land einfallen TBH. 1,2,1,13. ÇAT. BR. 2,4,4,5. 6,1,3,25. 11,2,7,17. 4,2,3. 20. तत्र एव हि राष्ट्रं प्रतिष्ठति 12,8,2,20. यदिदं मृज्जेषु राष्ट्रं तद्वपि दधामि 9,2,2. — डुर्गं च राष्ट्रं च लोकं च सचराचरम् M. 7,29. काशराष्ट्रे 65. 143. तं राष्ट्रद्विवासयेत् 8,219. अमात्य, राष्ट्र, डुर्ग, अर्थ, दण्ड 7,157. स्वा-म्यमात्यौ पुरं राष्ट्रं केशदण्डौ मुक्ततया । सप्त प्रकृतयो ह्येताः 9,294. AK. 2,8,4,17. H. 714. स्व° M. 7,32. 111. MBH. 1,6109. 3,2729. पुराणि स-राष्ट्राणि 2742. R. 1,1,90. 3,3. 7,14. fg. 8,24. 9,21. राष्ट्रमराजकम् Spr. 2328. पर°, स्व° 41. कुराजात्तानि राष्ट्रानि 612. VARĀH. BRH. S. 19,19. 33,11. 20. 36,3. 46,3. °भयं dem Reiche drohende Gefahr 39. 60. तस्य प्रनुभ्यते राष्ट्रम् M. 9,254. तद्द्रष्टुं त्तिप्रमेव विनश्यति 10,61. राष्ट्रमिवृद्धि 7,109. °विवृद्धि VARĀH. BRH. S. 44,21. °कर्षण M. 7,112. राष्ट्रस्य संघः 113. fg. MBH. 12,3261. fg. सुसंगृहीत° M. 7,113. स्वराष्ट्रपरिपालनं JĀLĀ. 1,841. °गुप्ति MBH. 12,3261. fg. °भङ्ग DHŪRTAS. 76,18. °विलस्य Spr. 458, v. 1. °करणीय Verz. d. Oxf. H. 13, a, 30. नुधा राष्ट्रमचिरेणैव सीद-ति M. 7,134. स राजापि समानिकः । सराष्ट्रस्यापि विदधे शंकराराधनव्र-तम् ॥ KĀTHĀS. 21,142. Am Ende eines adj. comp. f. आ HARIV. 4017. 6544. R. 2,34,41. 62,42. 110,37 (119,34). R. GORR. 2,35,47. 46,13. Vgl. धृत°, पासु°, मरु°, यम°, सु°. — 2) m. n. Calamität, Elend, Noth AK. 3,4,25,186. H. an. MED. — 3) m. N. pr. eines Fürsten, eines Soh-nes des KĀçi BHĀG. P. 9,17,4.

राष्ट्रक 1) am Ende eines adj. comp. = राष्ट्र Reich u. s. w.: राश्यं चेदं सराष्ट्रकम् MBH. 1,5209. — 2) adj. im Reiche —, im Lande wohnend: जना नागरराष्ट्रकाः BHĀG. P. 10,43,20. — 3) f. राष्ट्रिका eine Art Solanum, = बकली AK. 2,4,2,12. RATNAM. 12. — Vgl. राष्ट्रिक.

राष्ट्रकाम adj. nach dem Reich verlangend TS. 3,4,8,1.

राष्ट्रकूट m. pl. N. pr. eines Volksstammes Z. f. d. K. d. M. 3,168.

राष्ट्रगाय m. Hüter des Reiches AIR. BR. 8,25.

राष्ट्रतन्त्र n. Regierungssystem, Regierung R. 3,61,28. — Vgl. राश्यतन्त्र.

राष्ट्रदौ adj. Herrschaft gebend VS. 10,2.

VI. Theil.

राष्ट्रदिप्सु adj. Land oder Leute beschädigen wollend, — bedrohend AV. 10,3,16.

राष्ट्रदेवी f. N. pr. der Gattin Kītrabhānu's HALL in der Einl. zu VĀSAVAD. 50.

राष्ट्रपत adj. von राष्ट्रपति gaṇa अश्वपत्यादि zu P. 4,1,84.

राष्ट्रपति m. Herr des Reiches, König gaṇa अश्वपत्यादि zu P. 4,1,84. ÇAT. BR. 11,4,2,14. MBH. 3,935. 4,216.

राष्ट्रपाल 1) m. a) Hüter des Reiches, Herrscher, König: तद्द्रष्टुपाल (d. i. तद्द्रष्टु + पाल) BHĀG. P. 10,86,16. — b) N. pr. eines Mannes BURN. Intr. 138, N. 2. SCHIEFNER, Lebensb. 269 (39). eines Sohnes des Ugra-sena HARIV. 2028. VP. 436. BHĀG. P. 9,24,23. °परिपृच्छा Titel eines Werkes VJUTP. 41. — 2) f. ई N. pr. einer Tochter Ugrasena's HARIV. 2029. VP. 436. BHĀG. P. 9,24,41.

राष्ट्रपालिका = राष्ट्रपाली (s. u. राष्ट्रपाल) BHĀG. P. 9,24,24.

राष्ट्रभूत 1) adj. die Herrschaft pflegend, — erhaltend: ये देवा राष्ट्रभूतो ऽभितो यन्ति सूर्यम् AV. 13,1,35. तस्मै बलिं राष्ट्रभूतो भरति unterthan 10,8,15. Wasser (bei der Königssalbung) AIR. BR. 8,7. KĀTH. 37,10,11. 21,12. — 2) f. N. einer Apsaras AV. 6,118,1. TAĪTT. ĀR. 2,4. Davon — 3) m. Bez. von Würfeln AV. 7,109,6. — 4) Bez. gewisser Sprüche (VS. 18,38) und Opferungen TS. 3,4,8,2. 5,4,8,3. 7,4,4. ÇAT. BR. 9,4, 4,1. KĀTH. ÇA. 18,5,16. PĀR. GRH. 1,5. — 5) m. N. pr. eines Sohnes des Bharata BHĀG. P. 5,7,3.

राष्ट्रभूति f. Aufrechthaltung der Herrschaft: राष्ट्रभूतये (d. i. °भूत्ये) चास्मिन्नाष्ट्रं दधाति TS. 5,7,4,4.

राष्ट्रभूत्य n. dass. AV. 19,37,3.

राष्ट्रवर्धन 1) adj. das Reich wachsen machend, — in die Höhe bringend R. 1,5,11. 2,36,20. — 2) m. N. pr. eines Ministers Daçaratha's und Rāma's R. 7,59,2,26. WEBER, RĀMAT. UP. 302. 305.

राष्ट्रवासिन् m. Bewohner eines Reiches, Unterthan TRIK. 3,2,16.

राष्ट्रात्पाल m. Hüter der Grenzen des Reiches KĀM. NĪTIS. 15,21.

राष्ट्री f. = राष्ट्री Herrscherin: अन्नस्य राष्ट्रिसि GORR. 4,10,10.

राष्ट्रिक m. 1) Bewohner eines Reiches, Unterthan M. 10,61. — 2) Be-herrscher eines Reiches HARIV. 10894. — Vgl. राष्ट्रिक.

राष्ट्रिन् adj. Inhaber eines Reiches ÇAT. BR. 13,1,8,3. 2,9,6.

राष्ट्रिय (von राष्ट्र) 1) adj. im Reich geboren, zum Reich gehörig P. 4, 2,93. Schol. zu P. 4,3,25. अन्य° (von अन्यराष्ट्र) KĀTH. 37,11. — 2) m. Schwager des Königs in der Bühnensprache AK. 1,1,7,14. H. 333. KĀTH. zu ÇĀK. 73,1. MĀĪH. 66,23. 154,11. 175,5. °श्याल dass. 138,18. रद्विष im Prākṛit ÇĀK. 79,2. — Vgl. राष्ट्रिय.

1. राष्ट्री m. NAIGH. 2,22. वापुर्न राष्ट्रत्यैत्यक्तून् RV. 6,4,5. = राश्यवत् SĪJ.; ein Thema राष्ट्रिन् anzunehmen erlaubt die Betonung nicht.

2. राष्ट्री (von 1. राज्) nom. ag. f. Lenkerin, Herrscherin, Führerin NAIGH. 2,22. (वाक्) राष्ट्री देवानाम् RV. 8,89,10. अहं राष्ट्री संगमनी बसू-नाम् 10,123,3. इयं पित्रे राष्ट्रत्ये AIR. BR. 1,19; vgl. AV. 4,1,2. ÇĀK. ÇA. 5,9,10. nach SĪJ. die VĀK.

राष्ट्रीय (von राष्ट्र) 1) adj. am Ende eines comp. zu dem und dem Reich gehörig: स्वराष्ट्रीयजनाः KULL. zu M. 7,111. अन्य° ÇAT. BR. 5,3,4,9. — 2) m. Schwager des Königs H. 333, v. 1. MBH. 12,3205. 3269. — Vgl.